

Vec C-126/10

Foggia – Sociedade Gestora de Participações Sociais SA

proti

Secretário de Estado dos Assuntos Fiscais

(návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Supremo Tribunal Administrativo)

„Aproximácia právnych predpisov – Smernica 90/434/EHS – Spoločný systém zdačovania pri zlúčeniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov – článok 11 ods. 1 písm. a) – Riadne obchodné dôvody – Reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností spoločností zúčastňujúcich sa na operácii – Pojmy“

Abstrakt rozsudku

1. *Prejudiciálne otázky – Právomoc Súdneho dvora – Hranice – Žiadosť o výklad týkajúci sa uplatnenia ustanovení smernice prebratých do vnútroštátneho práva na výlučne vnútroštátne situácie, ktoré vyplývajú z prispôbenia riešenia vnútroštátnych situácií riešeniam upraveným právom Únie*

(článok 267 ZFEÚ)

2. *Aproximácia právnych predpisov – Spoločný systém zdačovania pri zlúčeniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov – Smernica 90/434 – Operácie, ktorých cieľom je daňový únik alebo vyhybanie sa plateniu daní*

[Smernica Rady 90/434, článok 11 ods. 1 písm. a)]

1. Pokiaľ vnútroštátna právna úprava prispôsobí riešenie situácií, ktoré sú isto vnútornou záležitosťou, riešeniam upraveným právom Únie, a to najmä s cieľom predísť výskytu diskriminácie vlastných štátnych príslušníkov alebo prípadného skreslenia hospodárskej súťaže, existuje jasný záujem Únie na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia alebo pojmy prebraté z práva Únie jednotným spôsobom bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť.

Pokiaľ teda vnútroštátna právna úprava stanovuje, že vnútroštátne a cezhraničné reštrukturalizácie podliehajú rovnakému daňovému systému, pokiaľ ide o zlúčenia, a že pravidlo, na základe ktorého možno odmietnuť využiť tento daňový systém v prípade neexistencie riadnych obchodných dôvodov, stanovené v článku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 o spoločnom systéme zdačovania pri zlúčeniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov, sa takisto uplatňuje na situácie isto vnútroštátnej povahy, Súdny dvor má právomoc odpovedať na otázky, ktoré mu položil vnútroštátny súd, týkajúce sa výkladu ustanovení smernice 90/434, hoci priamo neupravujú danú situáciu vo veci samej.

(pozri body 20, 21, 23)

2. článok 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 o spoločnom systéme zdačovania pri

zlú?eniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade zlú?enia dvoch spoločností patriacich do tej istej obchodnej skupiny môže skutočnosť, že ku dňu zlú?enia nadobudnutá spoločnosť nevykonáva nijakú činnosť, nevlastní nijaký podiel a na nadobúdajúcu spoločnosť prenáša len vysokú daňovú stratu s nejasne stanoveným pôvodom, hoci má táto operácia z hľadiska úspory organizačných nákladov pre túto obchodnú skupinu pozitívny vplyv, viesť k predpokladu, že táto operácia nie je uskutočnená z „riadnych obchodných dôvodov“ v zmysle tohto ustanovenia. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce spor, o ktorom rozhoduje, preskúmal, či v rámci tohto sporu boli naplnené okolnosti vedúce k predpokladu o daňovom úniku alebo vyhýbaní sa plateniu daní v zmysle uvedeného ustanovenia.

V tejto súvislosti pojmy reštrukturalizácia a racionalizácia uvedené v článku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 sa musia chápať ako pojmy, ktoré idú nad rámec jediného záujmu súvisiaceho s čisto daňovým zvýhodnením, a akúkoľvek operáciu reštrukturalizácie a racionalizácie, ktorej cieľom je len dosiahnutie takejto cieľa, nemožno považovať za riadny obchodný dôvod v zmysle uvedeného ustanovenia. Nič preto v zásade nebráni tomu, aby operácia súvisiaca so zlúčením, ktorej cieľom je reštrukturalizácia alebo racionalizácia obchodnej skupiny na účely zníženia administratívnych a riadiacich nákladov, nemohla mať riadny obchodný dôvod. Nie je to však tak v prípade nadobudnutia spoločnosti, pri ktorom sa zdá, že vzhľadom na rozsah ošakávaného daňového zvýhodnenia je úspora obchodnej skupiny z hľadiska organizačných nákladov len okrajová.

Okrem toho, keby sa však systematicky pripúšťalo, že úspora organizačných nákladov, ktorá vyplýva zo zníženia administratívnych a riadiacich nákladov, predstavuje riadny obchodný dôvod, pričom nie sú zohľadnené iné ciele operácie, a najmä daňové zvýhodnenia, tak by pravidlo uvedené v článku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 stratilo akýkoľvek svoj účel, ktorý spočíva v ochrane finančných záujmov členských štátov tým, že v súlade s deviatym odôvodnením tejto smernice stanovuje možnosť týchto štátov odmietnuť uplatniť ustanovenia smernice v prípade daňového úniku alebo vyhýbaní sa plateniu daní.

(pozri body 46, 47, 49, 52 a výrok)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 10. novembra 2011 (*)

„Aproximácia právnych predpisov – Smernica 90/434/EHS – Spoločný systém zdačovania pri zlú?eniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov – článok 11 ods. 1 písm. a) – Riadne obchodné dôvody – Reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností spoločností zúčastňujúcich sa na operácii – Pojmy“

Vo veci C-126/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Portugalsko) z 3. februára 2010 a doručený

Súdnemu dvoru 10. marca 2010, ktorý súvisí s konaním:

Foggia – Sociedade Gestora de Participações Sociais SA

proti

Secretário de Estado dos Assuntos Fiscais,

za úasti:

Ministério Público,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory M. Safjan, sudcovia J. J. Kasel (spravodajca) a M. Berger,

generálny advokát: J. Mazák,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteom na písomnú as konania a po pojednávaní zo 14. júla 2011,

so zreteom na pripomienky, ktoré predložili:

- Foggia – Sociedade Gestora de Participações Sociais SA, v zastúpení: F. Castro Silva, advogado,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a J. Menezes Leitão, splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez, splnomocnený zástupca,
- holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a M. de Ree, splnomocnené zástupkyne,
- vláda Spojeného kráovstva, v zastúpení: F. Penlington, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a M. Afonso, splnomocnení zástupcovia,

so zreteom na rozhodnutie prijaté po vypoúť generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Tento návrh na zaatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 11 ods. 1 písm. a) smernice Rady 90/434/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaovania pri zlúeniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov (Ú. v. ES L 225, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 142).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú Foggia – Sociedade Gestora de Participações Sociais SA (ďalej len „Foggia – SGPS“) a Secretário de Estado dos Assuntos Fiscais (štátny tajomník pre dane, ďalej len „Secretário de Estado“), vo veci rozhodnutia, ktorým Secretário de Estado v nadväznosti na zluženie podnikov, ktoré sú súčasťou jednej obchodnej skupiny, nepovolil prenos daňovej straty.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa deviateho odôvodnenia smernice 90/434 „je nevyhnutné dať členským štátom možnosť odmietnuť uplatňovať túto smernicu v prípadoch, keď cieľom zluženia, rozdelenia, prevodu majetku alebo výmeny akcií je daňový únik alebo vyhýbanie sa plateniu daní...“.

4 Článok 6 smernice 90/434, ktorý patrí pod hlavu II týkajúcu sa pravidiel uplatniteľných na zluženie, rozdelenie a výmeny akcií, stanovuje:

„Ak operácie uvedené v článku 1 medzi spoločnosťami z členského štátu prevádzajúcej spoločnosti sa uskutočnili v takom rozsahu, že tento členský štát by uplatňoval ustanovenia umožňujúce preberajúcej spoločnosti prevziať straty prevádzajúcej spoločnosti, ktoré doposiaľ neboli odvodené na daňové účely, rozšíri tieto ustanovenia tak, aby pokrývali prevzatie takých strát materskými podnikmi preberajúcej spoločnosti sídliačimi na území tohto štátu.“

5 Článok 11 smernice 90/434, ktorý sa nachádza v hlave V s názvom „Všeobecné ustanovenia“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členský štát môže odmietnuť uplatňovať ustanovenia hlavy II, III a IV alebo ich časť alebo môže zrušiť všetky výhody, ktoré z nich vyplývajú, ak sa preukáže, že zluženie, rozdelenie, prevod aktív alebo výmena akcií:

a) má za svoj hlavný cieľ alebo jeden z hlavných cieľov daňový únik alebo vyhýbanie sa plateniu daní; alebo skutočnosť, že jedna z operácií uvedených v článku 1 nie je vykonaná z riadnych obchodných dôvodov, napr. reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností spoločnosti zúčastňujúcej sa na operácii, ktorá môže viesť k predpokladu, že hlavným alebo jedným z hlavných účelov operácie je vyhýbanie sa plateniu daní alebo daňový únik.

...“

Vnútroštátna právna úprava

6 Zákon o dani z príjmov právnických osôb (Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Colectivas) v znení platnom pre spor vo veci samej (ďalej len „CIRC“) obsahuje článok 67 týkajúci sa možnosti prenosu daňovej straty, ktorého odseky 6, 7 a 10 znejú:

„6. Na účely uplatnenia článkov 68 a 70 [CIRC] nachádzajúcich sa v časti týkajúcej sa zlužení a rozdelení spoločností rozdielných členských štátov Európskej únie pojem ‚spoločnosť‘ má význam uvedený v prílohe smernice 90/434.

7. Osobitný systém stanovený v tomto pododdieli sa uplatňuje na operácie súvisiace so zlužením alebo s rozdelením spoločností a s prevodom majetku, o aké ide v odsekoch 1 až 3, v rámci ktorých vystupujú:

a) spoločnosti, ktorých sídlo alebo skutočné vedenie sa nachádza na portugalskom území,

ktoré podliehajú IRC a bez možnosti oslobodenia, a ktorých zdaniteľný zisk nie je určený zjednodušeným systémom;

b) jedna alebo viaceré spoločnosti iných členských štátov Európskej únie, ak všetky tieto spoločnosti spĺňajú podmienky stanovené v článku 3 smernice 90/434,

...

10. Zavedený osobitný systém sa neuplatní ani len s tým, ak vyjde najavo, že hlavným alebo jedným z hlavných cieľov operácií, na ktoré sa uvedený systém vzťahuje, je daňový únik, za čo možno považovať najmä prípad, keď dotknuté spoločnosti nepodliehajú úplne rovnakému systému dane z príjmov právnických osôb alebo keď operácie neboli uskutočnené z riadnych obchodných dôvodov, ako je reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností spoločností zúčastňujúcich sa na operácii, keď ide prípadne o dodatočnú likvidáciu zodpovedajúcu dani.“

7 Článok 69 ods. 1 a 2 CIRI stanovuje:

„1. Daňovú stratu zlučovaných spoločností možno odpísať zo zdaniteľného zisku novej spoločnosti alebo nadobúdajúcej spoločnosti až do uplynutia lehoty stanovenej v článku 47 ods. 1, ktorá začína plynúť v príslušnom zdaňovacom období, za podmienky, že minister financií na základe žiadosti dotknutých osôb podanej Generálnemu daňovému riaditeľstvu pred koncom mesiaca nasledujúceho po zápise zlúčenia v obchodnom registri vydal povolenie.

2. Povolenie je udelené, len ak sa preukáže, že zlúčenie sa uskutočnilo z riadnych obchodných dôvodov, ako je reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností spoločností zúčastňujúcich sa na operácii, a že súviselo so strednodobou alebo s dlhodobou stratégiou reorganizácie a rozvoja podniku s pozitívnym vplyvom na organizáciu výroby, pričom na tieto účely treba predložiť všetky potrebné alebo relevantné skutočnosti, aby sa minister dostatočne oboznámil s danou operáciou tak z právneho, ako aj z ekonomického hľadiska.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 Spoločnosť Foggia – SGPS, ktorá je založená podľa portugalského práva a vykonáva svoju činnosť v oblasti holdingu, zlúčením 29. septembra 2003 nadobudla tri ďalšie spoločnosti, ktoré vykonávajú činnosť holdingových spoločností a patria do tej istej obchodnej skupiny.

9 Žiadosťou podanou na Secretário de Estado 28. novembra 2003 Foggia – SGPS v súlade s článkom 69 ods. 1 CIRI požiadala o povolenie odpísať zo svojho prípadného zdaniteľného príjmu zistenú daňovú stratu nadobudnutých spoločností za zdaňovacie obdobie 1997 až 2002 vrátane, ktorá však ešte nebola odvedená.

10 Secretário de Estado uvedenej žiadosti v prípade dvoch z troch spoločností vyhovel, ale rozhodnutím zo 6. októbra 2004 zamietol prenos daňovej straty spoločnosti Riguardiana – SGPS SA (ďalej len „Riguardiana“), lebo jej zlúčenie so spoločnosťou Foggia – SGPS nepredstavovalo pre Foggia – SGPS nijaký hospodársky záujem.

11 V tejto súvislosti oddelenia Secretário de Estado zdôraznili, že Riguardiana v skúmaných rokoch už nevlastnila podielové fondy, že zo svojej činnosti už prakticky nevykazovala nijaké príjmy a že investovala len do cenných papierov. Navyše nie je jasný pôvod daňovej straty tejto spoločnosti vo výške približne 2 milióny eur priznanej v daňovom priznaní za rok 2002. Hoci vytatie spoločnosti Riguardiana zo štruktúry obchodnej skupiny môže viesť k zníženiu jej administratívnych a riadiacich nákladov, podľa Secretário de Estado si nemožno myslieť, že tento pozitívny vplyv z hľadiska organizačných nákladov tejto obchodnej skupiny mal pre Foggia –

SGPS hospodársky význam.

12 Dňa 24. januára 2005 Foggia – SGPS podala na Tribunal Central Administrativo Sul osobitnú žalobu správnej povahy s cieľom dosiahnuť zrušenie uvedeného zamietavého rozhodnutia a prijatie správneho aktu povôľujúceho prenos dotknutej daňovej straty, pričom uvedený súd žalobu zamietol.

13 Dňa 3. decembra 2008 Foggia – SGPS podala odvolanie na Supremo Tribunal Administrativo, proti ktorého rozhodnutiu sa už nemožno odvolať.

14 Uvedený súd vo svojom rozhodnutí pripomína, že existencia „riadnych obchodných dôvodov“ predstavuje jednu z kumulatívnych podmienok uvedených v článku 69 ods. 2 CIRC a že Secretário de Estado v rámci jeho diskrečnej právomoci prináleží posudzovanie splnenia tejto podmienky. Vnútroštátny súd má však pochybnosti, pokiaľ ide o zlučiteľnosť posúdenia, ktoré vykonal Secretário de Estado v súvislosti s výrazom „riadne obchodné dôvody“, s tým istým pojmom uvedeným v článku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434.

15 Za týchto podmienok Supremo Tribunal Administrativo rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Aký význam a rozsah má článok 11 ods. 1 písm. a) smernice [90/434] a predovšetkým aký je význam výrazov ‚riadne obchodné dôvody‘ a ‚reštrukturalizácia alebo racionalizácia činností‘ spoločností zúčastňujúcich sa na operáciách, na ktoré sa vzťahuje smernica [90/434]?

2. Možno tvrdenie daňovej správy, podľa ktorého neexistovali žiadne riadne obchodné dôvody odôvodňujúce žiadosť nadobúdajúcej spoločnosti preniesť daňovú stratu, pričom daňová správa v tejto súvislosti konštatovala, že zlučenie by síce mohlo mať pozitívny vplyv, pokiaľ ide o organizačné náklady obchodnej skupiny, ale jej hospodársky záujem nie je z pohľadu nadobúdajúcej spoločnosti jasný, pretože nadobúdaná spoločnosť nevykonávala nijakú činnosť ako holdingová spoločnosť ani nevlastnila žiadne podiely a prenášala by len vysokú stratu, považovať za zlučiteľné s touto právnou úpravou Spoločenstva?“

O právomoci Súdneho dvora a prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

16 Vo svojich písomných pripomienkach portugalská vláda jednak dospela k záveru o nedostatku právomoci Súdneho dvora rozhodovať o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania a jednak poukazuje na neprípustnosť tohto návrhu, pričom spochybňuje relevantnosť otázok položených vnútroštátnym súdom.

17 Po prvé uvedená vláda tvrdí, že spor vo veci samej má čisto vnútroštátny kontext. Možno pochybovať, že tento spor spadá do pôsobnosti smernice 90/434 a z toho dôvodu do právomoci Súdneho dvora, keďže právo Únie priamo ani nepriamo neupravuje dotknutú situáciu pred vnútroštátnym súdom.

18 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 267 prvého odseku ZFEÚ má Súdny dvor najmä právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnej otázke týkajúcej sa „výkladu zmlúv“, ako aj „výkladu aktov inštitúcií... Únie“.

19 Je síce nesporné, že spor vo veci samej sa týka ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré sa uplatňuje vo výlučne vnútroštátnom kontexte.

20 Zo spisu, ktorý bol predložený Súdnemu dvoru, však vyplýva, že vnútroštátne a cezhraničné reštrukturalizácie v súlade s článkom 67 CIRC podliehajú rovnakému daňovému systému, pokiaľ ide o zlučenia, že pravidlo, na základe ktorého možno odmietnuť využiť tento daňový systém v

prípade neexistencie riadnych obchodných dôvodov, stanovené v ?lánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434, sa takisto uplatňuje na situácie ?isto vnútroštátnej povahy.

21 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora platí, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava prispôsobí riešenie situácií, ktoré sú ?isto vnútornou záležitosťou, riešeniam upraveným právom Únie, a to najmä s cieľom predísť výskytu diskriminácie vlastných štátnych príslušníkov alebo prípadného skreslenia hospodárskej súťaže, existuje jasný záujem Únie na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia alebo pojmy prebraté z práva Únie jednotným spôsobom bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť (rozsudky zo 17. júla 1997, *Leur-Bloem*, C-28/95, Zb. s. I-4161, bod 32; z 15. januára 2002, *Andersen og Jensen*, C-43/00, Zb. s. I-379, bod 18, ako aj z 20. mája 2010, *Modehuis A. Zwijnenburg*, C-352/08, Zb. s. I-4303, bod 33).

22 Treba dodať, že iba vnútroštátnemu súdu prináleží, aby posúdil presný význam tohto odkazu na právo Únie, keďže právomoc Súdneho dvora je obmedzená len na preskúmanie a výklad ustanovení tohto práva (rozsudok *Leur-Bloem*, už citovaný, bod 33, a *Modehuis A. Zwijnenburg*, už citovaný, bod 34).

23 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na otázky, ktoré mu položil Supremo Tribunal Administrativo, týkajúce sa výkladu ustanovení smernice 90/434, hoci priamo neupravujú danú situáciu vo veci samej.

24 Po druhej portugalská vláda tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, pretože medzi požadovaným výkladom ?lánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434, ktorého znenie preberá ?lánok 67 ods. 10 CIRCA, a predmetom sporu vo veci samej, ktorý sa týka ?lánku 69 ods. 2 toho istého zákona upravujúceho možnosť prenosu daňovej straty podľa ?lánku 6 uvedenej smernice, neexistuje spojenosť.

25 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi stanovenej v ?lánku 267 ZFEÚ prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudky *Leur-Bloem*, už citovaný, bod 24; z 22. decembra 2008, *Les Vergers du Vieux Tauves*, C-48/07, s. I-10627, bod 16, ako aj z 8. septembra 2011, *Paint Graphos a i.*, C-78/08 až C-80/08, Zb. s. I-1919, bod 30).

26 Pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, totiž platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže zamietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu spojitosť so skutkovým stavom ani s predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na to, aby mohol užitočne odpovedať na otázky, ktoré mu boli položené (pozri rozsudky zo 7. júna 2007, *van der Weerd a i.*, C-222/05 až C-225/05, Zb. s. I-4233, bod 22; *Les Vergers du Vieux Tauves*, už citovaný, bod 17, ako aj *Paint Graphos a i.*, už citovaný, bod 31).

27 V prejednávanej veci pritom nemožno odôvodnene tvrdiť, že výklad smernice 90/434 nemá žiadnu spojitosť so skutkovým stavom ani s predmetom sporu vo veci samej alebo že ide o hypotetický problém, lebo návrh vnútroštátneho súdu mu má práve umožniť odpovedať na otázku týkajúcu sa zlužiteľnosti tvrdení, ktoré zastáva *Secretário de Estado* v súvislosti s pojmom „riadne

obchodné dôvody“, s rovnakým pojmom uvedeným v ?lánku 11 ods. 1 písm. a) tejto smernice.

28 Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, ?o tvrdí portugalská vláda, návrh na za?atie prejudiciálneho konania musí byť vyhlásený za prípustný.

29 Vzhľadom na znenie druhej otázky je však potrebné pripomenúť ustálenú judikatúru, podľa ktorej Súdnu dvoru síce neprináleží, aby v rámci konania za?atého podľa ?lánku 267 ZFEÚ posudzoval súlad noriem vnútroštátneho práva s právom Únie ani aby vykladal zákony a iné právne predpisy vnútroštátneho práva, ale napriek tomu je príslušný poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prvky spadajúce do rámca práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť tento súlad na účely rozhodnutia vo veci, o ktorej rozhoduje (pozri najmä rozsudky z 15. decembra 1993, Hünermund a i., C?292/92, Zb. s. I?6787, bod 8, ako aj zo 6. marca 2007, Placanica a i., C?338/04, C?359/04 a C?360/04, Zb. s. I?1891, bod 36).

30 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je potrebné konštatovať, že vnútroštátny súd sa týmito dvoma otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má ?lánok 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 vykladať v tom zmysle, že zlú?enie dvoch spoločností jednej obchodnej skupiny možno považovať za zlú?enie, ku ktorému došlo z „riadnych obchodných dôvodov“ v zmysle tohto ustanovenia, ak má pre túto skupinu z hľadiska organizačných nákladov pozitívny vplyv, hoci nadobudnutá spoločnosť nevykonáva nijakú ?innosť, nevlastní nijaké podiely a na nadobúdajúcu spoločnosť prenáša len vysokú stratu.

O prejudiciálnych otázkach

31 V prvom rade treba zdôrazniť, že spoločný systém zda?ovania zavedený smernicou 90/434 obsahuje rôzne da?ové výhody a uplatňuje sa rovnako na všetky operácie súvisiace so zlú?ením, s rozdelením, s prevodom majetku a s výmenou akcií bez ohľadu na ich dôvody, či už sú finančné, ekonomické, alebo ?isto da?ové (pozri rozsudky Leur?Bloem, už citovaný, bod 36, a z 5. júla 2007, Kofoed, C?321/05, Zb. s. I?5795, bod 30).

32 Dôvody plánovanej operácie sú však dôležité pri uplatnení možnosti, ktorú dáva ?lenským štátom ?lánok 11 ods. 1 uvedenej smernice, a to neuplatniť ustanovenia tejto smernice (rozsudok Modehuis A. Zwijnenburg, už citovaný, bod 42).

33 Konkrétne na základe ?lánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 ?lenské štáty môžu výnimočne a v osobitných prípadoch odmietnuť uplatniť všetky ustanovenia smernice alebo ich ?asť alebo môžu zrušiť všetky výhody vyplývajúce z operácie výmeny akcií, ak je hlavným cieľom tejto operácie alebo jedným z jej hlavných cieľov da?ový únik alebo vyhýbanie sa plateniu daní. To isté ustanovenie okrem toho spresňuje, že skutočnosť, že operácia nie je vykonaná z riadnych obchodných dôvodov, napr. reštrukturalizácie alebo racionalizácie ?inností spoločností zú?astňujúcej sa na operácii, môže viesť k predpokladu, že táto operácia sleduje taký cieľ (pozri v tomto zmysle rozsudky Leur?Bloem, už citovaný, body 38 a 39, ako aj Kofoed, už citovaný, bod 37).

34 Pokiaľ ide o „riadne obchodné dôvody“ v zmysle uvedeného ?lánku 11 ods. 1 písm. a), Súdny dvor už mal príležitosť spresniť, že zo znenia a z cieľov tohto ?lánku 11, ako aj všeobecne celej smernice 90/434 vyplýva, že tento výraz ide nad rámec jediného záujmu týkajúceho sa ?isto da?ového zvýhodnenia. Z toho dôvodu operáciu súvisiacu so zlú?ením prostredníctvom výmeny akcií, ktorá smeruje len k dosiahnutiu takéhoto cieľa, nemožno považovať za riadny obchodný dôvod v zmysle uvedeného ustanovenia (rozsudok Leur?Bloem, už citovaný, bod 47).

35 Za riadny obchodný dôvod preto možno považovať operáciu súvisiacu so zlú?ením, ktorá sa zakladá na viacerých cieľoch, medzi ktoré možno zaradiť aj záujmy da?ovej povahy, avšak za

podmienky, že tieto záujmy nebudú v rámci plánovanej operácie rozhodujúce.

36 V súlade s ?lánkom 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 môže totiž konštatovanie, že cie?om zlú?enia je len snaha získa? da?ové zvýhodnenie, a teda nie je uskuto?nené z riadnych obchodných dôvodov, vies? k predpokladu, že hlavným alebo jedným z hlavných cie?ov operácie je da?ový únik alebo vyhýbanie sa plateniu daní.

37 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že s cie?om overi?, ?i plánovaná operácia sleduje taký cie?, príslušné vnútroštátne orgány nemôžu uplat?ova? len vopred stanovené všeobecné kritériá, ale musia pristúpi? k celkovému individuálnemu preskúmaniu danej operácie. Zavedenie pravidla všeobecného rozsahu, ktoré okamžite vylú?uje niektoré operácie z da?ového zvýhodnenia bez prihliadnutia na otázku, ?i skuto?ne ide, alebo nejde o da?ový únik alebo vyhýbanie sa plateniu daní, ide totiž nad rámec toho, ?o je potrebné na dosiahnutie toho, aby sa vyhlo takémuto da?ovému úniku alebo vyhýbaniu sa plateniu daní, a narúša cie? sledovaný smernicou 90/434 (rozsudok Leur?Bloem, už citovaný, body 41 a 44).

38 V rámci tohto celkového preskúmania treba zoh?adni? okolnosti uvedené vnútroštátnym súdom, a to, že ku d?u uskuto?nenia operácie súvisiacej so zlú?ením nadobúdaná spoločnosť už nevykonávala nijakú ?innos? súvisiacu s vlastným holdingom, že už nevlastnila nijaký podiel a že nadobúdajúca spoločnosť mala v úmysle prenies? straty nadobúdanej spoločnosti, ktoré ešte neboli odvedené na da?ové ú?ely.

39 Žiadnu z týchto okolností však nemožno samu osebe považova? za rozhodujúcu.

40 Zlú?enie alebo reštrukturalizáciu uskuto?nenú nadobudnutím spoločnosti, ktorá už nevykonáva ?innosti a ktorá pre nadobúdajúcu spoločnosť nepredstavuje nijaké aktíva, možno totiž s oh?adom na nadobúdajúcu spoločnosť považova? za operáciu uskuto?nenú z riadnych obchodných dôvodov.

41 Takisto nemožno vylú?i?, že by zlú?enie uskuto?nené nadobudnutím spoločnosti, ktorá má straty, nesledovalo riadne obchodné dôvody, pretože ?lánok 6 smernice 90/434 výslovne odkazuje na ustanovenia právnej úpravy povo?ujúce prevzatie strát nadobudnutej spoločnosti, ktoré ešte neboli odvedené na da?ové ú?ely.

42 Naopak, skuto?nos?, že táto da?ová strata je ve?mi vysoká a že jej pôvod nie je jasne stanovený, môže by? dôkazom o da?ovom úniku alebo vyhýbaní sa plateniu daní, pretože cie?om operácie súvisiacej so zlú?ením prostredníctvom nadobudnutia spoločnosti, ktorá už nemá nijaké aktíva, je len získanie ?isto da?ového zvýhodnenia.

43 Vnútroštátny súd sa s poukázaním na výrazy „reštrukturalizácia“ a „racionalizácia“ použité v ?lánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 tiež pýta, ?i pozitívny vplyv z h?adiska organiza?ných nákladov, vyplývajúci zo zníženia administratívnych a riadiacich nákladov obchodnej skupiny v nadväznosti na zlú?enie prostredníctvom nadobudnutia spoločnosti, môže predstavova? riadny obchodný dôvod v zmysle tohto ?lánku.

44 Na ú?ely odpovede na túto otázku treba spresni?, že ?lánok 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 v rozsahu, v akom predstavuje výnimky z uplatnenia da?ových pravidiel stanovených smernicou 90/434, treba vyklada? doslovne s oh?adom na jeho znenie, ú?el, ako aj kontext, ktorého je súčas?ou (rozsudok Modehuis A. Zwijnenburg, už citovaný, bod 46).

45 Zo znenia uvedeného §1ánku 11 ods. 1 písm. a) a najmä z výrazu „napr. reštrukturalizácia alebo racionalizácia“ vyplýva, že takto uvedené operácie predstavujú príklady riadnych obchodných dôvodov a že ich treba vykladať v súlade s týmto výrazom.

46 Ako už rozhodol Súdny dvor v bode 47 už citovaného rozsudku Leur-Bloem, pojmy reštrukturalizácia a racionalizácia sa musia chápať ako pojmy, ktoré idú nad rámec jediného záujmu súvisiaceho s ?isto daťovým zvýhodnením, a akúkoľvek operáciu reštrukturalizácie a racionalizácie, ktorej cieľom je len dosiahnutie takejto cieľa, nemožno považovať za riadny obchodný dôvod v zmysle uvedeného ustanovenia.

47 Nič preto v zásade nebráni tomu, aby operácia súvisiaca so zlúčením, ktorej cieľom je reštrukturalizácia alebo racionalizácia obchodnej skupiny na účely zníženia administratívnych a riadiacich nákladov, nemohla mať riadny obchodný dôvod. Nie je to však tak v prípade nadobudnutia spoločnosti, o aké ide vo veci samej, pri ktorom sa zdá, že vzhľadom na rozsah ošakávaného daťového zvýhodnenia, a to viac ako 2 milióny eur, je úspora obchodnej skupiny z hľadiska organizačných nákladov len okrajová.

48 V tejto súvislosti treba dodať, že úspora nákladov vyplývajúca zo zníženia administratívnych a riadiacich nákladov pri zániku nadobúdanej spoločnosti charakterizuje každú operáciu súvisiacu so zlúčením prostredníctvom nadobudnutia, pretože cieľom nadobudnutia je zjednodušenie organizácie obchodnej skupiny.

49 Keby sa však systematicky pripúšťalo, že úspora organizačných nákladov, ktorá vyplýva zo zníženia administratívnych a riadiacich nákladov, predstavuje riadny obchodný dôvod, pričom nie sú zohľadnené iné ciele operácie, a najmä daťové zvýhodnenia, tak by pravidlo uvedené v §1ánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 stratilo akýkoľvek svoj účel, ktorý spočíva v ochrane finančných záujmov členských štátov tým, že v súlade s deviatym odôvodnením tejto smernice stanovuje možnosť uvedených štátov odmietnuť uplatniť ustanovenia smernice v prípade daťového úniku alebo vyhýbania sa plateniu daní.

50 Okrem toho treba pripomenúť, že §1ánok 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 odráža všeobecnú zásadu práva Únie, podľa ktorej sa zakazuje zneužívanie práva. Uplatňovanie právnych noriem tohto práva totiž nemôže byť rozšírené tak, aby zakrývalo protiprávne konanie, teda plnenia, ktoré nie sú vykonávané v rámci bežných obchodných operácií, ale iba s cieľom protiprávne získať výhody stanovené uvedeným právom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 1999, Centros, C-212/97, Zb. s. I-1459, bod 24; z 21. februára 2006, Halifax a i., C-255/02, Zb. s. I-1609, body 68 a 69, ako aj Kofoed, už citovaný, bod 38).

51 V tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce spor, o ktorom rozhoduje, prislúcha preskúmať, či podľa kritérií uvedených v bodoch 39 až 51 tohto rozsudku boli v rámci tohto sporu naplnené okolnosti vedúce k domnienke o daťovom úniku alebo o vyhýbaní sa plateniu daní v zmysle §1ánku 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434.

52 Na položené otázky, ako boli preformulované v bode 30 tohto rozsudku, treba teda odpovedať tak, že §1ánok 11 ods. 1 písm. a) smernice 90/434 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade zlúčenia dvoch spoločností patriacich do tej istej obchodnej skupiny môže skutočnosť, že ku dťu zlúčenia nadobudnutá spoločnosť nevykonáva nijakú činnosť, nevlastní nijaký podiel a na nadobúdajúcu spoločnosť prenáša len vysokú daťovú stratu s nejasne stanoveným pôvodom, hoci táto operácia má z hľadiska úspory organizačných nákladov pre túto obchodnú skupinu pozitívny vplyv, viesť k predpokladu, že táto operácia nie je uskutočnená z „riadnych obchodných dôvodov“ v zmysle tohto ustanovenia. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce spor, o ktorom rozhoduje, preskúmal, či v rámci tohto sporu boli

naplnené okolnosti vedúce k predpokladu o daťovom úniku alebo o vyhýbaní sa plateniu daní v zmysle uvedeného ustanovenia.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účasníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 11 ods. 1 písm. a) smernice Rady 90/434/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdačovania pri zlúčeníach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade zlúčenia dvoch spoločností patriacich do tej istej obchodnej skupiny môže skutočnosť, že ku dňu zlúčenia nadobudnutá spoločnosť nevykonáva nijakú činnosť, nevlastní nijaký podiel a na nadobúdajúcu spoločnosť prenáša len vysokú daťovú stratu s nejasne stanoveným pôvodom, hoci táto operácia má z hľadiska úspory organizačných nákladov pre túto obchodnú skupinu pozitívny vplyv, viesť k predpokladu, že táto operácia nie je uskutočnená z „riadnych obchodných dôvodov“ v zmysle tohto ustanovenia. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce spor, o ktorom rozhoduje, preskúmal, či v rámci tohto sporu boli naplnené okolnosti vedúce k predpokladu o daťovom úniku alebo o vyhýbaní sa plateniu daní v zmysle uvedeného ustanovenia.

Podpisy

* Jazyk konania: portugalský.